

ЗАТВЕРДЖУЮ

Зав. відділу докторантури і аспірантури
Національного університету «Одеська
морська академія»

О. М. Волков

«26» вересня 2020 р.



РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ НАУКОМЕТРІЯ

Рівень вищої освіти: Третій рівень вищої освіти

Галузь знань: 27 Транспорт

Спеціальність: 271 Річковий та морський транспорт

Факультет: Судномеханічний

Кафедра: Технічної експлуатації флоту

2020 рік

Робоча програма навчальної дисципліни "Наукометрія" розроблена відповідно до освітньо-наукової програми підготовки доктора філософії «Навігація, морська інженерія та безпека судноплавства».

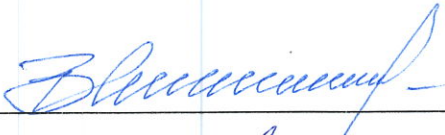
Галузь знань: 27 Транспорт.


Спеціальність: 271 Річковий та морський транспорт.

Розробник: Онищенко О.А., д. т. н., професор.


Робочу програму схвалено на засіданні кафедри технічної експлуатації флоту.

Протокол від «26» серпня 2020 р. № 1 .

Завідувач кафедри _____  В. А. Голіков

Секретар кафедри _____  Н. П. Демідова

Робоча програма погоджена гарантом освітньо-наукової програми «Навігація, морська інженерія та безпека судноплавства» підготовки доктора філософії за спеціальністю 271 - річковий та морський транспорт

Д. т. н., доцент _____  С. В. Сагін

1. Загальний опис навчальної дисципліни

Метою вивчення навчальної дисципліни є формування у аспірантів здатності до загального оцінювання результатів науково-дослідницької діяльності та, зокрема, визначення та корегування стратегії ефективного досягнення особистих науково-дослідницьких цілей.

Мова навчання: українська.

Статус дисципліни: обов'язкова.

Навчальна дисципліна забезпечує набуття перелічених нижче компетентностей та досягнення програмних результатів навчання.

Компетентності:

ЗК4. Здатність до ефективної наукової комунікації державною та іноземною мовами в усній та письмовій формі з широкою науковою спільнотою.

СК1. Системне розуміння теорій, принципів, концепцій у сфері експлуатації морських та річкових суден та суміжних галузей науки.

Програмні результати навчання:

ПРН4. Набуття передового досвіду проведення наукових досліджень. Уміння обирати та ефективно використовувати теоретичні та практичні інструменти досліджень. Уміння аналізувати результати діяльності та обирати адекватні та найбільш ефективні шляхи вирішення досліджуваних проблем.

Кількість кредитів ЄКТС: 2 (60 годин).

Форма підсумкового контролю: екзамен.

2. Заплановані результати навчання за навчальною дисципліною

Успішне завершення програми навчальної дисципліни «Наукометрія» передбачає здобуття аспірантом наступних результатів навчання за навчальною дисципліною:

- знати основні принципи представлення науковій спільноті особистих наукових і експериментальних досліджень;
- вміти ідентифікувати у світовій мережі науковий рівень періодичних видань і дослідників;
- вміти ефективно представляти себе, як дослідника, науковій спільноті;
- знати принципи академічної доброчесності і використовувати етику науковця;
- вміти знаходити періодичні наукові видання з заданим рівнем впливості;
- вміти оцінювати актуальність тематики дослідницької роботи, вагомість інформаційного пошуку літературних джерел, оформлювати результати дослідницької роботи, формувати і публікувати наукові результати й висновки роботи.

3. Програма, структура (тематичний план) навчальної дисципліни

| Назви розділів і тем | Навчальне навантаження (години) | | | | | | | |
|--|---------------------------------|--------|-------------------------|--------------------|------------------------------|--------|-------------------------|--------------------|
| | Денна форма навчання | | | | Заочна форма навчання | | | |
| | Кількість аудиторних годин * | Лекції | Практичні (семінарські) | Лабораторні роботи | Кількість аудиторних годин * | Лекції | Практичні (семінарські) | Лабораторні роботи |
| 1 | 2 | 3 | 4 | 5 | 6 | 7 | 8 | 9 |
| Розділ 1. Загальні принципи наукометрії | | | | | | | | |
| Тема 1.1. Система рейтингів у науковому світі. Особливості наукового розвитку України і її внесок у світову базу даних науки. | 2 | 2 | | | 2 | 2 | | |
| Тема 1.2. Національний індекс цитування України. Міжнародна індексація, як мотиваційний фактор професійного розвитку суб'єктів наукової діяльності. | | | | | | | | |
| Тема 1.3. Міжнародна індексація, як мотиваційний фактор професійного розвитку суб'єктів наукової діяльності | 4 | 2 | 2 | | 4 | 2 | 2 | |
| Разом за розділом 1 | 6 | 4 | 2 | | 6 | 4 | 2 | |

Продовження таблиці

| 1 | 2 | 3 | 4 | 5 | 6 | 7 | 8 | 9 |
|--|---|---|---|---|---|---|---|---|
| Розділ 2. Робота над науковою статтею і її підготовка до публікації | | | | | | | | |
| Тема 2.1. Типи наукових статей. Публікація у англомовних журналах. Формат і стиль наукової статті. | 4 | 2 | 2 | | 4 | 2 | 2 | |
| Тема 2.2 Мета наукової публікації у престижному журналі. Вибір журналу. | | | | | | | | |
| Тема 2.3. Особливості підготовки тексту статті. Авторські права у системі міжнародних наукових публікацій. Академічна доброчесність, етос науки. Відповідальність при публікації досліджень. Міжнародні стандарти для редакторів, рецензентів, стейхолдерів. | 4 | 2 | 2 | | 4 | 2 | 2 | |
| Разом за розділом 2 | 8 | 4 | 4 | | 8 | 4 | 4 | |
| Тема 3.1. Стратегічні засади успішної апробації і представлення результатів особистої науково-дослідної роботи. Принципи ідейного навантаження успішного рукопису. Інтерактивні засоби підвищення попиту на опубліковану роботу. | 2 | 2 | | | | | | |

Продовження таблиці

| 1 | 2 | 3 | 4 | 5 | 6 | 7 | 8 | 9 |
|--|-----------|----|---|---|-----------|----|---|---|
| Тема 3.2. Єдиний міжнародний реєстр вчених ORCID. ResearcherID. Гугл академія, наукові соціальні мережі. | 4 | 2 | 2 | | 4 | 2 | 2 | |
| Тема 3.3. Соціальні та цифрові медіа. Персональний сайт науковця. Ведення блогу науковця. Використання переваг при опублікуванні у журналах відомих видавництв. Контроль за рівнем попиту на опубліковану роботу. | | | | | | | | |
| Разом за розділом 3 | 6 | 4 | 2 | | 6 | 4 | 2 | |
| Всього аудиторних годин | 20 | 12 | 8 | | 20 | 12 | 8 | |
| Самостійна робота (години) | 40 | | | | 40 | | | |
| з них на виконання індивідуального завдання ** | - | | | | | | | |
| Загальний обсяг годин навчальної дисципліни | 60 | | | | 60 | | | |

*Аудиторне навантаження є орієнтовним і не може бути збільшеним, ніж зазначено у навчальному плані.

**Вказати вид індивідуального завдання, передбаченого навчальним планом.

***Для освітніх програм, які передбачають присвоєння випускникам звань осіб командного складу морських суден.

4. Теми практичних (семінарських) занять, теми лабораторних занять

Теми практичних (семінарських) занять

| № з/п | Назва теми | Перелік інструментів, обладнання та програмного забезпечення, використання яких передбачає виконання практичних (семінарських) занять (за потребою) |
|-------|--|---|
| 1 | Індексація і її види, оцінювання впливовості і імпаکت-фактор журналу | Доступ до мережі Інтернет, проектор, комп'ютер |
| 2 | Типи наукових статей, формат і стиль наукової статті | Доступ до мережі Інтернет, проектор, комп'ютер |
| 3 | Наукова публікація у престижному журналі і вибір журналу. | Доступ до мережі Інтернет, проектор, комп'ютер |
| 4 | Авторські права, академічна доброчесність, етос науки, відповідальність при публікації досліджень. Міжнародні стандарти для редакторів і рецензентів | Доступ до мережі Інтернет, проектор, комп'ютер |
| 5 | Єдиний міжнародний реєстр вчених ORCID, ResearcherID, Гугл академія, наукові соціальні мережі | Доступ до мережі Інтернет, проектор, комп'ютер |
| 6 | Створення персонального сайту науковця, блогі, контроль за рівнем попиту на опубліковану роботу | Доступ до мережі Інтернет, проектор, комп'ютер |

Теми лабораторних занять: не передбачені

5. Завдання для самостійної роботи

Перелік видів самостійної роботи, необхідних для опрацювання навчального матеріалу:

- опрацювання лекційного матеріалу;
- самостійне опрацювання окремих розділів навчальної дисципліни;
- підготовка до семінарських/практичних занять;
- виконання індивідуальних завдань (рефератів, аналітичних оглядів, перекладів, контрольних робіт, розрахункових, графічних та розрахунково-графічних робіт, курсових робіт (проектів))

Питання для самостійної проробки

1. Наукометрія як область наукового знання, як наукова дисципліна і частина інфометрії
2. Історичні етапи становлення наукометрії.
3. Плюси і мінуси вимірювань наукової творчості через індексацію; індекс цитування як основний показник наукометричного вимірювання.

4. Перспективи розвитку наукометричних вимірювань і пов'язаних з ними баз даних.

5. Платформ і електронні бібліотеки наукової періодики.

6. Структура науково-метричної бази даних (на прикладі особливостей платформи e-LIBRARY і її розділів.

6.1. Розділ: Читачам. Електронні версії науково-технічних журналів. Загальна кількість зареєстрованих користувачів як індивідуальних, так і інституціональних (організацій). Кількість повнотекстових статей і анотацій.

7. Особливості рецензованих журналів. Рецензовані наукові видання, в яких повинні бути опубліковані основні наукові результати дисертацій (Перелік МОН). Оновлення переліку.

8. Соціальні наукові мережі, асоціації вчених, наукових редакторів, рецензентів, видавців.

9. Особливості вибору журналу для публікації особистих наукових досліджень.

9.1. Аналіз наукового журналу. Склад редколегії і редакційної ради, кому належить видання; обсяг видання, періодичність; електронне або друковане видання, підписка на видання, наявність індексу; рецензування статей; термін опублікування статті; мультидисциплінарні або з прив'язкою до певної наукової спеціальності; платність публікацій або гонорар автору; чого потрібно уникати, нав'язлива реклама; заочні конференції та колективні монографії; рецензія разом зі статтею.

9.2. Вимоги до статей. Умови публікації. Особливості написання різного типу статей. Запит рецензії на статтю. Відправлення статті в журнал. Лист редактору.

10. База даних Українського індексу наукового цитування. Інформаційно-аналітична система SCIENCE INDEX.

11. Характеристика інформаційно-аналітичної системи SCIENCE INDEX.

11.1. Робота зі списком публікацій автора, прив'язані, неприв'язані публікації. Робота зі списком цитувань автора. Виведення списку публікацій, в яких автор процитовано. Виведення списків журналів, в яких автор публікувався; які цитували автора; відсоток публікацій автора з різних галузей знання і інші ресурси.

12. Характеристика наукометричної бази Web of Science на платформі компанії Thomson Reuters

http://www.ifmo.ru/ru/viewnews/1255/Web_of_Science_na_platforme_kompanii_Thomson_Reuters.htm#ixzz4oK5l6mmN.

Базові можливості. Он-лайн семінари зі наукометрії.

13. Характеристика науково-метричної бази Scopus видавничої корпорацією Elsevier. Авторам. Реєстрація користувача. База даних (доступ на умовах передплати через веб-інтерфейс). Інтеграція пошукового апарату з пошуковою системою Scirus для пошуку веб-сторінок і патентної базою даних.

14. Перспективи розвитку науково-метричних баз даних.

15. Наукові соціальні мережі.

6. Індивідуальні завдання

Не передбачені

7. Методи контролю

Демонстрація результатів навчання за навчальною дисципліною

| № з/п | Результати навчання за навчальною дисципліною | Методи демонстрації | Інструменти, обладнання та програмне забезпечення, які використовуються для демонстрації здобутих результатів навчання |
|-------|--|---|--|
| 1 | <p>ПРН4. Набуття передового досвіду проведення наукових досліджень. Уміння обирати та ефективно використовувати теоретичні та практичні інструменти досліджень. Уміння аналізувати результати діяльності та обирати адекватні та найбільш ефективні шляхи вирішення досліджуваних проблем.</p> | <p>Усна відповідь, звіт за темою: Індексація і її види, оцінювання впливовості і імпакт-фактор журналу.</p> <p>Усна відповідь, звіт за темою: Типи наукових статей, формат і стиль наукової статті</p> <p>Усна відповідь, звіт за темою: Наукова публікація у престижному журналі і вибір журналу</p> <p>Усна відповідь, звіт за темою: Авторські права, академічна доброчесність, етос науки, відповідальність при публікації досліджень. Міжнародні стандарти для редакторів і рецензентів</p> <p>Єдиний міжнародний реєстр вчених ORCID, ResearcherID, Гугл академія, наукові соціальні мережі</p> <p>Усна відповідь, звіт за темою: Створення персонального сайту науковця, блоги, контроль за рівнем попиту на опубліковану роботу</p> | <p>Доступ до мережі Інтернет, проектор, комп'ютер</p> |

8. Схема нарахування балів за навчальною дисципліною

| Оцінка за національною шкалою | Оцінка за шкалою ЗВО | Критерії |
|-------------------------------|----------------------|--|
| Відмінно | А | <p>Зараховано. Контрольні заходи виконані лише з незначною кількістю помилок. Здобувач:</p> <ul style="list-style-type: none"> - демонструє відмінні знання та виконує завдання з незначною кількістю помилок; - без допомоги викладача знаходить джерела інформації і використовує одержані відомості відповідно до мети та завдань власної пізнавальної діяльності; - глибоко та всебічно розкриває зміст питань, які обговорюються, аргументовано та логічно викладає матеріал, володіє культурою мови; - показує вміння формулювати висновки та узагальнення за питаннями теми, здатність аналізувати навчальний матеріал; - виявляє творчий підхід до виконання індивідуальних проектів і завдань; - виконує і акуратно оформлює завдання для самостійної роботи; - самостійно оцінює різноманітні життєві явища і факти, виявляючи особисту позицію щодо них. |
| Добре | В | <p>Зараховано. Контрольні заходи виконані вище середнього рівня з кількома помилками. Здобувач:</p> <ul style="list-style-type: none"> - демонструє знання вище середнього рівня та виконує завдання з кількома помилками; - знаходить джерела інформації та самостійно використовує їх відповідно до цілей, поставлених викладачем; - розкриває згідно з програмою дисципліни зміст питань, які обговорюються, але допускає окремі неточності; - формулює висновки та узагальнення з окремих питань, логічно викладає свої знання; - виконує індивідуальні проекти і завдання для самостійної роботи; - самостійно визначає окремі цілі власної навчальної діяльності, оцінює окремі нові факти, явища, ідеї. |
| Добре | С | <p>Зараховано. Контрольні заходи виконані вірно з певною кількістю суттєвих помилок. Здобувач:</p> <ul style="list-style-type: none"> - демонструє знання середнього рівня та виконує завдання з кількома помилками або окремими неточностями; - вільно розв'язує задачі в стандартних ситуаціях, самостійно виправляє допущені помилки, добирає аргументи на підтвердження вивченого матеріалу; - розкриває згідно з програмою дисципліни зміст питань, які обговорюються, але не досить повно й аргументовано викладає матеріал; - формулює висновки з окремих питань; - виконує індивідуальні проекти і завдання для самостійної роботи з певною кількістю помилок; - вільно володіє вивченим обсягом матеріалу, здатний застосовувати його на практиці. |

| Оцінка за національною шкалою | Оцінка за шкалою ЗВО | Критерії |
|-------------------------------|----------------------|--|
| Задовільно | D | <p>Зараховано. Контрольні заходи виконані непогано, але зі значною кількістю недоліків. Здобувач:</p> <ul style="list-style-type: none"> - демонструє задовільні знання та виконує завдання з певною кількістю суттєвих недоліків; - не виявляє належної активності при обговоренні питань; - відповідає на окремі питання; - формулює висновки з окремих питань; - виконує індивідуальні проекти і завдання для самостійної роботи, але не виявляє належної старанності; - може відтворити значну частину теоретичного матеріалу, виявляє знання і розуміння основних положень. |
| Задовільно | E | <p>Зараховано. Виконання контрольних заходів задовольняє мінімальним критеріям. Здобувач:</p> <ul style="list-style-type: none"> - демонструє знання на рівні мінімальних вимог та виконує завдання зі значною кількістю суттєвих недоліків; - відповідає на окремі питання, які обговорюються; - виконує завдання для самостійної роботи зі значною кількістю суттєвих недоліків; - не виявляє належної активності при обговоренні питань; - неохайно виконує індивідуальні завдання; - володіє матеріалом на початковому рівні, значну частину матеріалу відтворює на репродуктивному рівні. |
| Незадовільно | FX | <p>Не зараховано.</p> <p>Здобувачу надається можливість скласти контрольні заходи для поліпшення підсумкової оцінки. Здобувач:</p> <ul style="list-style-type: none"> - не володіє навчальним матеріалом на рівні мінімальних вимог; - не здатний виконати завдання у повному обсязі; - поверхнево розкриває зміст питань, які розглядаються, будуючи відповіді на звичайному повторенні навчального матеріалу без його осмислення; - допускає суттєві помилки під час усних та письмових відповідей; - неохайно виконує індивідуальні завдання; - не виявляє активності на заняттях при обговоренні питань; <p>не виявляє старанності при виконанні завдань для самостійної роботи.</p> |

9. Рекомендована література

Основна

1. Голіков В. А., Козьмініх М. А., Онищенко О. А. Методологія наукових досліджень. Навчальний посібник. - Одеса : ОНМА, 2014.
2. Путівник у прикладну наукометрію: навчальний посібник / Н. М. Рідей [та ін.] ; Нац. ун-т біоресурсів і природокористування. – Херсон : Олді-плюс, 2014. - 344 с.
3. Шостак А. В. Наукометричні показники і кар'єра вченого / А. В. Шостак. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://anvou.org.ua/vidannya/nash-publikaciyi/shostak-av-naukometrichni-pokazniki-karera-vchenogo/>
4. Оприлюднення результатів наукового дослідження: навчально-методичний посібник / О. І. Кравчук, В. Г. Головань, Б. О. Дем'янчук, А. В. Головань. – Одеса : Військова академія, 2016. – 162 с.
5. Шейко В. М., Кушнарченко Н. М. Організація та методика науково-дослідницької діяльності: Підручник. – 3-є вид., стер. - К. : Знання-Прес, 2003. 295 с.
7. Добров Г.М. Наука о науке. Начала науковедения. – Киев : Наукова думка, 1989. 304 с.
6. Куан Чой. Как опубликоваться в престижных журналах / Чой Куан, 2002. – 36 с. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://librusec.pro/b/494209>.
7. Назаровець С. Наукометричні ресурси: у допомогу проведення та представлення наукових досліджень [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://ekmair.ukma.edu.ua/bitstream/handle/123456789/3015/scientometrics.pdf>.
8. Тихонкова І. О. Список літератури наукової статті – важливий індикатор якості статті (як не мати зайвого клопоту з його оформленням) / І. О. Тихонкова // Наука України у світовому інформаційному просторі. – Вип. 11. – К. : Академперіодика, 2015. – С. 100-106.
9. Тихонкова І.А. DOI (digital object identifier) – обов'язковий елемент сучасного наукового видання // Наука України у світовому інформаційному просторі. – К. : Академперіодика, 2013. – Вип. 8. – С. 68–75.

Допоміжна

1. Бригадиренко В. В. Як опублікувати статтю у Scopus? – [Електронний ресурс]. Режим доступу: <https://openscience.in.ua/scopus-article.html>.
2. Scopus. – Mode of access: <http://www.scopus.com/>. – Title from the screen.
3. Google Scholar. – Mode of access: <http://scholar.google.com.ua/> (19.08.20). – Title from the screen.
4. Бібліометрика української науки. – Режим доступу: <http://www.nbuviar.gov.ua/bpnu/> (19.08.20). – Назва з екрана.
5. Rankings of Scientists : More countries!. – Mode of access: <http://webometrics.info/en/node/116> (19.08.20). – Title from the screen.
6. Кухарчук Є. О. Світові наукометричні системи / Є. О. Кухарчук // Бібліотечний вісник. – 2014. – № 5. – С. 7–11.

7. Наукова абетка аспіранта (практичний порадник для аспірантів 1-го курсу навчання) / Укладачі Л.В. Колесник, Г.М. Петроченко. – Миколаїв : Вид-во ЧДУ ім. Петра Могили, 2015. – 27 с.

8. П'ятницька-Позднякова І. С. Основи наукових досліджень у вищій школі: навчальний посібник. – К., 2003. – 116 с.

9. Свердан М. М., Свердан М. Р. Основи наукових досліджень. Навч. посіб. – Чернівці: Рута, 2006. – 325 с.

10. Інформаційні ресурси в Інтернеті

1. moodle.onma.edu.ua – Система дистанційного доступу:
робоча програма навчальної дисципліни;
конспект лекцій (навчальний посібник);
методичні вказівки до виконання практичних занять;
індивідуальне завдання;
контрольні питання;
рекомендована література.

11. Зміни та доповнення до робочої програми навчальної дисципліни